

www.strevlik.cz

STREVLIK

**Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje,
příspěvková organizace**

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2022

PŘEDSTAVENÍ ORGANIZACE

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje (zkráceně STŘEVLIK), je příspěvkovou organizací Libereckého kraje. STŘEVLIK byl založen k **1. 1. 2006** jako vzdělávací a osvětové zařízení v oblasti ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty dětí, mládeže, pedagogů, pracovníků veřejné správy, neziskových organizací a široké veřejnosti v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí.

Nabídka pro mateřské, základní a střední školy dosahovala v roce 2022 **109 ekologicko-výchovných výukových programů**, které školy mohly absolvovat jak jednotlivě, tak v rámci několikadenních pobytů. Nabízíme pestrou škálu témat korelujících se vzdělávacími oblastmi rámcových vzdělávacích programů škol. Naše programy jsou koncipovány jako ucelené bloky respektující přirozené modely učení dětí, především na základě vlastního prožitku a zkušenosti, prostřednictvím přímých kontaktů se zvířaty a přírodou. Výuka probíhá přímo v terénu a ve speciálně vybavených výukových prostorech.

Organizace se věnuje akreditovanému dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Pořádáme vzdělávací akce pro pedagogy zaměřené na realizaci environmentální výchovy ve školách. Od roku 2020 je činnost rozšířena o akreditované vzdělávání úředníků samosprávných celků.

Na základě pověření zřizovatele zajišťujeme vzdělávací část Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje v oblasti předcházení vzniku odpadů.

Pro svoji činnost využíváme vlastní objekt v Hejnicích a od jara 2021 opětovně prostory v Oldřichově v Hájích a Dolánkách u Turnova a hlavně nádherné a inspirující prostředí Jizerských hor a nově i Českého ráje.

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvková organizace
Jizerská 190, 463 62 Hejnice

Identifikační číslo: 75053144

Daňové identifikační číslo: CZ75053144

Telefon: +420 481 319 911

E-mail: info@strevlik.cz

Web: www.strevlik.cz

Zapsáno v obchodním rejstříku u KS Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, oddíl Pr, vložka 680.

SLOVO ŘEDITELE

Vážené čtenáři,
předkládám vám výroční zprávu Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje za rok 2022 shrnující výsledky činnosti a hospodaření příspěvkové organizace.

Činnost STŘEVLIKU i v roce 2022 stejně jako v jiných organizacích významně ovlivnila migrační krize způsobená ruskou invazí na Ukrajinu. STŘEVLIK, pracoviště Oldřichov v Hájích, poskytl od 6. 3. 2022 ubytování a stravování celkem 44 osobám z Dětského domova z Ukrajiny a pracoviště Hejnice od 25. 4. 2022 necelým 60 osobám včetně dětí. Z tohoto důvodu došlo k redukci realizace pobytových vzdělávacích programů, které byly až dosud stěžejní oblastí činnosti organizace. STŘEVLIK proto zahájil spolupráci s rekreačním areálem Krakonoš, díky jehož ubytovacím kapacitám mohly být realizovány čtíři pobytové programy pro školy.

V roce 2022 jsme rozvinuli činnost Domu přírody Českého ráje, kde jsme pro veřejnost uspořádali řadu zajímavých exkurzí a přednášek a ve větší míře začali realizovat vzdělávací programy zaměřené na CHKO Český ráj. Od ledna 2022 v Domě přírody hostíme kancelář Geoparku Český ráj a podíleli jsme se též na zpracování jeho interpretačního plánu.

Při jednáních s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky se podařilo uzavřít dohodu o přípravě Domu přírody Jizerských hor, který bude jedním z návštěvnických center CHKO Jizerské hory a interpretačním centrem Jizerskohorských bučin, součástí světového přírodního dědictví UNESCO.

I přes vynucené výpadky tvořily i v letošním roce objemově nejvýznamnější část činnosti pobytové a denní vzdělávací programy pro žáky mateřských, základních a středních škol. Celkově bylo poskytnuto vzdělávání v rozsahu 26 004 účastníko hodin.

Činnost STŘEVLIKU byla v roce 2022 podpořena z národních finančních programů. V lednu začala realizace projektu „DOBŘE OTÁZKY pro environmentální výchovu“, jehož náplní je vzdělávání pedagogů a lektorů environmentální výchovy v pedagogických dovednostech potřebných pro realizaci vzdělávacích programů. Program MŠMT Adaptační skupiny pro děti cizince jsme využili pro financování volnočasových a vzdělávacích aktivit ukrajinských dětí.

Rád bych touto cestou poděkoval všem partnerům, kteří nám v roce 2022 pomohli, a všechny čtenáře zprávy pozval na osobní návštěvu našeho střediska. Těším se na setkání na některé z našich akcí.

Ing. Martin Modrý, Ph.D., ředitel

EKOLOGICKO-VÝCHOVNÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY

V roce 2022 jsme školám a zájmovým dětským skupinám nabízel ekologicko-výchovné programy (EVP) – výukové celky v rozsahu 2 - 4 hodiny (blokové) nebo 5 - 7 hodin (jednodenní). V nabídce stále zůstávají i výjezdní programy.

Ekologicko-výchovné programy byly určeny dětem z mateřských škol, žákům I. a II. stupně základních škol a studentům středních škol. Celkový počet nabízených programů pro rok 2022 za všechna pracoviště byl 109.

Programy byly sestaveny vždy tak, aby vhodně doplňovaly učivo pro danou věkovou kategorii.

V souladu s novou koncepcí environmentální výchovy je postupně snižován počet realizovaných blokových a jednodenních vzdělávacích programů a tyto jsou nahrazovány vícedenními pobytovými programy a programy skládajícími se z více bloků. EVP nabízíme zejména v zimních měsících, kdy je nižší zájem o programy.

my pobytové. Vzhledem k výhodnému umístění všech našich středisek ekologické výchovy, probíhala většina programů zcela nebo alespoň zčásti v terénu.

Pobytové programy byly koncipovány jako pětidenní pobyt (pondělí – pátek). V několika případech jsme realizovali, na základě požadavku objednavatele, i programy kratší či delší. V rámci ozdravných pobytů z oblastí se sníženou kvalitou ovzduší k nám v roce 2022 přijely celkem čtyři školy a školky na pětidenní či desetidenní pobyty. Pro účastníky pobytového programu zajišťoval STŘEVLÍK program, ubytování a stravování v některých případech byla k zajištění ubytování a stravování využita spolupráce s Rekreačním reálem Krakonoš.

V nabídce jsme oproti minulému roku některé pobytové tematické programy přepracovali a rozšířili jsme jejich nabídku.

V roce 2022 absolvovalo výukové programy včetně pobytů **5 960 dětí**.

Ekologicko-výchovné blokové a výjezdní programy realizované v roce 2022					
	MŠ	ZŠ I.	ZŠ II.	SŠ	Celkem
Počet pobytů	130	145	24	3	302
Počet účastníků	2157	2482	507	57	5203

Ekologicko-výchovné jednodenní programy realizované v roce 2022				
	ZŠ I.	ZŠ II.	SŠ	Celkem
Počet programů	6	6	0	12
Počet účastníků	112	148	0	260

Ekologicko-výchovné pobytové programy realizované v roce 2022					
	MŠ	ZŠ I.	ZŠ II.	SŠ	Celkem
Počet pobytů	2	14	2	6	24
Počet účastníků	38	288	46	125	497

Pobytové programy mají podle našich dosavadních zkušeností největší výchovný dopad. Je zde více prostoru zprostředkovávat nejen znalosti a dovednosti, ale i učít se žít moudrým, udržitelným způsobem života. K realizaci environmentální výchovy využíváme podnětné prostředí, které umožňuje učení vlastním prožitkem a zkušeností v přímém kontaktu s přírodou. Věnujeme pozornost rozvoji komunikačních dovedností a schopnosti spolupráce, utváření vlastních názorů a objevování důležitých souvislostí (vztah lidských činností a životního prostředí, přírodní zákonitosti).

STŘEVLIK je **krajským koordinátorem sítě mateřských škol se zájmem o environmentální výchovu MRKVIČKA** pro Liberecký kraj. Ke konci roku 2022 bylo do sítě přihlášeno 86 mateřských škol.

Cílem programu je pedagogům poskytovat metodickou a informační podporu v oblasti environmentální výchovy v předškolním vzdělávání. To se děje prostřednictvím rozesílek informačních materiálů a pořádáním akreditovaných konferencí, seminářů a exkurzí. Pro pedagogy také důležitá vzájemná inspirace a možnost se společně sejit a předávat si vlastní zkušenosti.

V roce 2022 byly realizovány čtyři tematické rozesílky informačního bulletinu Mrkvička doplněné o publikace, které mateřské školy podporují v oblasti environmentální výchovy - konkrétně Kalendář odpad může být i poklad a publikace Rok v přírodě s mrňaty.

Jarní termín Krajské konference MRKVIČKA na podporu environmentální výchovy v MŠ před „pálením čarodějnic“ nás letos inspiroval k volbě tématu „**Čarování v přírodě**“. Konference se konala 27. 4. v Domě přírody Českého ráje v Dolánkách u Turnova, kde jsme názorně ukázali, že i oblíbené lidové svátky a tradice můžeme ve školce výborně využít jako motivaci pro environmentální vzdělávání, poznávání přírody či experimentální a badatelskou výuku. Dílny pak dále inspirovali k propojování environmentální výchovy s dalšími oblastmi vzdělávání - např. dramatickou či výtvarnou výchovou.

Ostatní původně plánované vzdělávací akce v rámci programu MRKVIČKA byly kvůli migrační krizi zrušeny nebo odloženy na následující kalendářní rok.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje poskytovalo metodickou pomoc v oblasti ekologické výchovy a jejího začleňování do výuky.

Exkurze, semináře a workshopy pro pedagogy

V roce 2022 STŘEVLIK pokračoval s pořádáním odborných exkurzí, seminářů a workshopů, které byly nabízeny primárně pedagogům, ale mohli je navštívit i zájemci z řad veřejnosti.

Terénní exkurze byly realizovány v Českém ráji pod hlavičkou Domu přírody Českého ráje.

Jako oslavu IX. ročníku Mezinárodního dne archeologie v Českém ráji připravil archeolog a specialista na pískovcový fenomén Petr Jenč pro zájemce o vědní obor archeologie exkurzi na pravěkém výšinném sídlišti a hradišti Hrada a Klamorna na Mužském v Českém ráji. Díky letošnímu ročníku opět přibýlo lidí, kteří o něco lépe chápou, proč je archeologické dědictví tak cenné, nenahraditelné, jedinečné a fascinující!

Vzdělávací akce mimo území Libereckého kraje

Cyklus seminářů pro pedagogy ve Středočeském kraji proběhl v rámci dlouhodobé spolupráce se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje. V roce 2022 byly uskutečněny celkem 8 seminářů a to následující - 3 x „Hurvínkovy cesty do přírody“, 3 x „Odpad může být i poklad“, 2 x „Fascinující život věcí“.

Semináře, exkurze a jiné akce realizované v roce 2022			
Datum	Název akce	Typ akce	Počet účastníků
12. 2.	Komponovaná krajina Jičínska		50
19. 2.	Povídání o rysech, vlčích a medvědech	exkurze	36
17. 3.	Představení programu Domů přírody pro účastníky Světového kongresu environmentální výchovy WEEC 2022	přednáška	17
27. 4.	Krajská konference MRKVIČKA	konference	27
30. 4.	Za obojživelníky Českého ráje	exkurze	31
11. 6.	Za orchidejemi Českého ráje	exkurze	15
17. 6.	Muzejní noc aneb Co to bzučí nocí?	přednáška	20
11. 7.	Koordináční schůzka projektu Dokumentace skalních rytin, nápisů a dalších prvků historické krajiny v CHKO Český ráj 2022	ostatní akce	10
16. 7.	Archeologické léto – Archeologie Příhrabských skal II: Výšinné sídliště a hradiště Hrada a Klamorna	exkurze	14
30. 7.	Archeologické léto – Za pískovcovým fenoménem Českého ráje: Archeologie Příhrabských skal I	exkurze	12
6. 8.	Archeologické léto – Archeologie Příhrabských skal II: Výšinné sídliště a hradiště Hrada a Klamorna	exkurze	28
20. 8.	Archeologické léto – Za pískovcovým fenoménem Českého ráje: Archeologie Příhrabských skal I	exkurze	23
27. 8.	Archeologické léto – Křížánky – zaniklá středověká ves, slatinné louky a památné lípy	exkurze	27
27. 8.	Archeologické léto – Za příběhem hradu Děvín a těžbou železných rud	exkurze	17
16. 10.	Geologická exkurze do Besedických a Suchých skal	exkurze	20
29. – 30. 8.	Místně zakotvený workshop	workshop	33
4. – 5. 10.	Erasmus - Dopady klimatických změn na člověka, zvířata, rostliny, bučiny UNESCO	ostatní akce	39
10. 12.	Adventní tvoření aneb „upcyklace“	celodenní akce	27
14. 12.	O Vánocích se zvířátky	ostatní akce	6
Celkem účastníků			452

AKCE PRO DĚTI LETNÍ POBYTOVÉ A PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY

Dvanáctým rokem proběhly Letní příměstské tábory pro děti školního věku (4 tematické turnusy) a Letní pobytový tábor pro děti školního věku (1 turnus). Programy všech příměstských táborů plně využily zázemí dvou areálů střediska i okolní přírody. Přesto, že jsme i pobytový tábor plánovali realizovat v areálu Ekocentra Oldřichov v Hájích, nakonec bylo z důvodu migrační krize zvolen náhradní plán.

Tábory 2022		
Název akce	Počet akcí	Počet účastníků
Letní pobytový tábor „RONJA, DCERA LOUPEŽNÍKA“	1	20
Letní příměstský tábor - Hejnice „HURÁ DO LESA“	1	18
Letní příměstský tábor - Hejnice „HURÁ DO SVĚTA“	1	21
Letní příměstský tábor - Oldřichov v Hájích „PTAČÍ PŘÍMĚŠTÁK“	1	20
Letní příměstský tábor - Oldřichov v Hájích „HURVÍNKOVY CESTA DO PŘÍRODY“	1	12
Celkem	5	91

Nově jsme pobytový tábor realizovali v TEEPE táborové základně hluboko v lesích divoké přírody Jindřichovic pod Smrkem. Tábory byly sestaveny tak, aby spolu se zábavou a hrami byly děti seznamovány se základy ekologického myšlení a jednání.

AKCE PRO VEŘEJNOST EKODNY

26. 3. VÍTÁNÍ JARA - Vstávej semínko, holala...

Jaro jsme myslím přivítali, jak se patří. Otevřeli jsme STŘEVLÍČÍ SEMÍNKOVNU, návštěvníci se dozvěděli z přednášky p. Hrušové vše, co se točí kolem semínek a semínkovny. Nejen na nejmenší návštěvníky, ale i na dospěláky čekalo Divadlo Mazec s naší lektorkou STŘEVLÍKU Bibi. Pohádka O Semínku propojila diváky s divadlem natolik, že se opravdu nikdo nenudil a Bibi rozzářila všem kolem úsměv.

Na tvořivých dílničkách si děti mohly vystříhnout vílu Létalku, která opravdu připomíná let javorových nosů - nažek, či na zahradě si vyrobit ze semínek a hlíny tzv. semínkovou bombu. Kdo chtěl své tělo po zimě protáhnout, mohli vyzkoušet naše herní jarní aktivity rozmístěné po zahradě. V laboratoři si děti pod lupou prohlédly semínka v detailech. Maková panenka se semínkem vlčího máku do vlastní zahrádky či květináče čekala na konci zahradního kvízu, který byl v naší STŘEVLÍČÍ ZAHRADNÍ STEZCE. Celá akce byla ZDARMA.

V roce 2022 STŘEVLÍK realizoval tři tematicky zaměřené ekodny. Cílem bylo především prohlubovat spoluodpovědnost lidí za současný i budoucí stav přírody a společnosti. Akce navštívilo cca 450 účastníků, převážně rodičů s dětmi.

Při těchto akcích bylo pro návštěvníky připraveno mnoho zábavně - naučných aktivit, tvořivé dílny, hry k tématu daného ekodne, výstavy, osvětové akce, prezentace činnosti organizací působících v ochraně přírody a podobně.

Hlavními partnery pro osvětové akce byl tradičně Liberecký kraj a Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Všem děkujeme za spolupráci a podporu.

Ekodny realizované v roce 2022		
Datum	Název akce	Počet účastníků
26. 3.	Vítání jara	100
22.10.	Den stromů	200
9.12.	Vánoce se STŘEVLÍKem	150
Celkem účastníků		450

AKCE PRO VEŘEJNOST EKODNY

22. 10. DEN STROMŮ - Koulelo se koulelo...

V roce 2022 realizoval STŘEVLIK zaměřený ekodny v rámci oslav Dne stromů. Oslava Dne stromů aneb Koulelo se, koulelo... se uskutečnila v sobotu 22. října za deštivého podzimního počasí v areálu Domu přírody v Dolánkách u Turnova. Pro návštěvníky bylo připraveno 8 tematických stanovišť, kterými je provázela pohádka o červeném jablíčku. „Koulelo se, koulelo, červené jablíčko...“ stálo na plátnu stanovišť, který dostali návštěvníci u vchodu do areálu Domu přírody. Na každém stanovišti pak na návštěvníky čekal další kousek pohádky a úkol. Malí i velcí se tak dozvěděli, co všechno se musí stát, abychom si mohli pochutnat na jablíčku, jaký význam mají staré stromy nebo, že každá odrůda jablíček chutná jinak. Návštěvníci se během návštěvy stanovišť vyfotili ve „fotostromě“, vyzkoušeli si moštování a vyrobili si jedlý šperk ze sušených plodů. Kromě stanovišť se velkému zájmu těšilo

divadlo „Pohádky o pejskovi a kočičce“, které připravilo turnovské Divadlo Na Židli. Odpoledne se pak uskutečnila přednáška na téma „Změny v krajině a ovocné dřeviny“, kterou vedl Ing. Martin Stanko z České Lípy, který s sebou přivezl také netradiční odrůdy ovocných dřevin.

Během celého dne mohli návštěvníci na akci zakoupit regionální produkty ze stánku DobroTY z Ráje, medové dobroty ze stánku Česká medotéka anebo navštívit náš obchůdek, kde byly kromě tradičního sortimentu našeho obchůdku připraveny také produkty z jablek – štrůdl, jablečná buchta či horký mošt.

Navzdory deštivému a chladnému počasí dorazilo na akci 200 návštěvníků. Celá akce byla ZDARMA a to včetně návštěvy expozice Domu přírody.

9. 12. VÁNOCE SE STŘEVLIKem - Zvířátka v zimě

Tématem letošního vánočního ekodne bylo „Zvířátka v zimě“ a my se vydali po jejich stopách. Návštěvníci se během ekodne dozvěděli, jak se o zvířátka v zimě starat, čím je krmít, jak je zazimovat a mnoho dalšího. V dílničkách na nás čekalo různé tvoření a zdobení vánočních perníčků. Zábavné a hravé aktivity našich zvířátek probudilo i jezevce v expozici. Zahřáli jsme se nejen čajem a dobrotami v jídelně, ale také žhavým ohněm kovářské dílny. V 16 hodin nám zazpíval Mníšecký sboráček, který navodil tu správnou vánoční atmosféru.

Celá akce byla ZDARMA a to včetně návštěvy expozice JIZERKY VŠEMI SMYSLY.

ÚČAST NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH JINÝMI ORGANIZACEMI

STŘEVLIK se podílel též na zajištění několika akcí dalších organizací souvisejících s environmentální výchovou v Libereckém kraji. Tematické vzdělávací aktivity pro děti a dospělé zajišťoval na Setkání Metodického centra pro podporu polytechnického vzdělávání a Krajském ekodni s tatrhy (pořadatel Liberecký kraj), Krajském dni včely (pořadatel Český svaz včelařů), Turnovské léto (pořadatel Regionální turistické informační centrum Turnov společně s dalšími partnery z regionu) a na Krajské konferenci Kapradí (pořadatel Středisko ekologické výchovy SEVER Litoňěřice).

28. 4. Setkání Metodického centra pro podporu polytechnického vzdělávání

Dne 28. 4. 2022 se uskutečnilo 5. setkání platformy Metodické centrum pro podporu polytechnického vzdělávání s názvem Otevírání studánek aneb Voda v polytechnickém vzdělávání. Lektorka Mgr. Jana Modrá seznámila přítomné se dvěma projekty. Projekt Studánky víly Rozárky se zabývá vodou z různých úhlů pohledu a nabízí celou řadu námětů a aktivit rozvíjejících polytechnickou gramotnost žáků 1. stupně základních škol. Projekt Smědá – řeka mnoha tváří propojuje environmentální a polytechnickou výchovu navíc s regionální výukou a poznáváním místní řeky. Velmi zajímavé byly aktivity a pokusy, které si účastníci semináře prakticky vyzkoušeli.

Akce se konala v rámci projektu Naplňování krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Libereckého kraje II (CZ.02.3.6 8/0.0/0.0/19_078/0017282).

22. 5. Krajský ekodni s tatrhy

Liberecký kraj spojil síly s tatrhy. Tyto originální komunitní trhy za poslední roky přilákaly na nečekaná místa v Liberci a Jablonci tisíce lidí. Hudba, umění, design, regionální potraviny, řemeslo či ekovýchova – to vše nabídl v neděli 22. května Krajský ekodni s tatrhy. Konal se na louce naproti fotbalovému stadionu FC Slovan Liberec. Akce se realizovala v rámci Mezinárodního dne biodiverzity a představila se na ní ekocentra z celého kraje, mezi nimiž nemohl chybět STŘEVLIK.

ÚČAST NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH JINÝMI ORGANIZACEMI

28. 5. Krajský den včely

Seznámení s tím, co takové včelaření vlastně obnáší, včelařská poradna, možnost zakoupení včelích produktů a včelařského vybavení, hry a různé aktivity pro děti s včelařskou tematikou, pohádka divadla Rolnička a řada dalšího čekalo na programu letošního Krajského dne včely a mladých včelařů.

Den včely byl připraven nejen pro včelaře, ale především pro rodiny s dětmi, které chtěly strávit příjemný den a poznat mnoho zajímavého ze života tohoto užitečného hmyzu. Pro děti byla připravena řada her a tvůrčích dílen. Šestnáctý ročník Krajského dne včely se uskutečnil v areálu Ekocentra Oldřichov v Hájích v sobotu 28. května od 9.30 do 15.00.

Červenec – Srpen Turnovské léto – Živé obrazy s Bibi

Dům přírody Českého ráje se v roce 2022 zapojil do série akcí Turnovské léto 2022, kterou každoročně organizuje Regionální turistické informační centrum Turnov společně s dalšími partnery z regionu. Cílem projektu je nabídnout návštěvníkům zajímavá místa v Turnově a jeho okolí, rozmanité výtvarné a rukodělné dílny, koncerty, divadla a další kulturní pořady pro všechny malé i velké. Návštěvníci regionu tak mohou na jednou místě najít přehled akcí konaných v letní sezóně v regionu.

Bibi Marešová – lektorka STŘEVLIK, p.o., si v rámci Turnovského léta pro návštěvníky Domu přírody Českého ráje připravila ojedinělý autorský interaktivní divadelní projekt, ve kterém společně s diváky a návštěvníky vytvářela 10D mapu Českého ráje.

Lektorka přenesla diváky a zároveň účastníky projektu do dávné minulosti, kdy vznikal Český ráj – do doby, kdy bylo na území Českého ráje křídového moře, kdy docházelo k častým tektonickým pohybům, a kdy byly v krajině aktivní sopky. Návštěvníci si tak mohli na vlastní kůži zažít, jak vznikal Český ráj do podoby, jakou známe dnes jako krajinu plnou skal a skalních měst, izolovaných kopců a protékající řekou Jizerou. Samotní diváci dávali mapu Českého ráje do pohybu, aby získala 10D rozměr.

Nabídnuo bylo celkem **12 termínů**: 16., 17., 26., 27., 28., 29. 7. a 6., 7., 9., 10., 11. a 12. 8. vždy od 10:30.

Projekt zaujal, jak malé, tak velké návštěvníky. Celkem jich na Živé obrazy v Bibi zavítalo 180.

4. 11. Krajská konference Kapradí

Litoměřický hrad byl v pátek 4. 11. dějištěm jubilejního 20. ročníku krajské konference Kapradí. Akci určenou pro pedagogy z Ústeckého kraje, kteří se zaměřují na environmentální výuku, připravilo Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice. Po úvodních slovech následovala přednáška ředitele SEVERu v Horním Maršově Jiřího Kulicha, který připomněl začátky ekologické výchovy v Česku a její postupný vývoj až do současnosti. Konference Kapradí pokračovala do odpoledních hodin v prostorách Základní školy Na Valech, kde na účastníky čekaly dílny, které nabídly praktické informace a ukázky, jak zařadit aktivity z oblasti ekologické výchovy do výuky na školách.

DALŠÍ ČINNOSTI ORGANIZACE

Koordinace činnosti EVVO v Libereckém kraji

STŘEVLIK se roce 2022 podílel na plnění Konceptce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Libereckého kraje a Akčního plánu EVVO 2022-2025. Pro strategické partnery plnění konceptce STŘEVLIK připravil dvoudenní setkání zaměřené na místně zakotvené učení v Bílém Potoce.

Ve druhé polovině roku se STŘEVLIK významnou měrou podílel na přípravě nového předmětu vzdělávání budoucích pedagogů biologie. Ve spolupráci TUL, Libereckého kraje, STŘEVLIKU a DIVIZNY byl sestaven sylabus předmětu, pro který byla získána akreditace a na jehož vedení se bude STŘEVLIK v akademickém roce 2023/2024 také podílet.

Přehled počtu zrealizovaných programů v rámci vzdělávání úředníků samosprávných celků

Datum	Název akce	Počet účastníků
17. 5.	Ochrana vodních živočichů při realizaci stavby a kompenzační opatření po technických úpravách toků	23
18. 5.	Ochrana vodních živočichů při realizaci stavby a kompenzační opatření po technických úpravách toků	13
Celkem účastníků		36

Vzdělávání úředníků samosprávných celků

V roce 2020 získal STŘEVLIK od Ministerstva vnitra ČR akreditaci vzdělávací instituce pro vzdělávání úředníků samosprávných celků. Zároveň s tím byl akreditovaný vzdělávací program „Ochrana vodních živočichů při realizaci stavby a kompenzační opatření po technických úpravách toků“.

V roce 2022 proběhly v rámci vzdělávání úředníků dva programy na téma „Ochrana vodních živočichů při realizaci stavby a kompenzační opatření po technických úpravách toků“.

Světový kongres WEEC 2022

STŘEVLIK se v roce 2022 podílel na kongresu WEEC 2022, konkrétně na jeho terénní sekci zaměřené na různé aspekty a souvislosti odčizené přírodě. Terénní sekce se uskutečnila ve spolupráci se SEV Sedmihorky 17. - 18. 3. 2022 v Sedmihorkách.

PROJEKTY

Projekt DOBRÉ OTÁZKY pro environmentální výchovu - vzdělávání pedagogů a lektorů

V roce 2022 byl zahájen projekt Dobré otázky, který má za cíl naučit lektory středisek ekologické výchovy (SEV) a pedagogické pracovníky využívat metodu „dobrých“ otázek a podpořit je v tom, aby zdokonalili vlastní způsoby práce a přípravy na lekce či vyučovací hodiny tak, že do nich začlení „dobré“ otázky. Projekt se zaměřuje na aplikaci metody v oblasti vzdělávání o změně klimatu a výuky a osvěty k udržitelné spotřebě. Tuto metodu však lze použít na další témata.

Projekt Střevličí vzdělávací programy 2021

V rámci tohoto projektu bylo z prostředků Národního programu životní prostředí v roce 2022 podpořeno 36 dní pobytových a 43 blokových vzdělávacích programů.

Adaptační skupiny pro děti cizince migrující z Ukrajiny 2022

Projekt měl za cíl realizovat volnočasové adaptační skupiny pro děti cizince migrující z Ukrajiny, zaměřené na snižování negativních dopadů spojených s válečným konfliktem.

Náplní adaptační skupiny byla:

- podpora adaptace a socializace ukrajinských dětí na české prostředí,
- podpora rozvoje jazykových dovedností, zejména řečových v českém jazyce, příprava dětí na nástup do českých škol,
- podpora duševní pohody a duševního zdraví dětí.

V rámci projektu jsme realizovali adaptační skupiny pro děti cizince ubytované v zařízeních Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje. Jednalo se o děti ze skupiny Dětského domova z oblasti Vinitsy, které byly v zařízení Střediska ekologické výchovy v Oldřichově v Hájích ubytovány od 6. 3. 2022 a o děti individuálních uprchlíků ubytovaných v zařízení Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje v Hejnicích a v jeho blízkém okolí od dubna 2022. Adaptační skupiny byly zajištěny česky mluvícím lektorem Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje a ukrajinsky mluvícím vychovatelem/ vyučujícím a byla realizována v objektu Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje v Oldřichově v Hájích č.p. 5 a v Hejnicích, Jizerská 190. K realizaci byly využívány vnitřní a venkovní prostory středisek a jejich okolí. Při výuce českého jazyka byla zohledněna téměř nulová znalost latinky mezi účastníky adaptačních skupin, proto byla většina látky probíraná pouze slovně s využitím praktických příkladů, případně obrázků. V souladu s praxí vzdělávání ve Středisku ekologické výchovy Libereckého kraje byly využívány interaktivní a aktivizační metody s velkým důrazem na výuku v prostředí odpovídajícím probírané látce a s důrazem na využití reálných příkladů, pomůcek a praktických činností s minimalizací frontální výuky.

Ekologické výukové programy o změně klimatu

STŘEVLIK se v roce 2022 přihlásil do výzvy Ministerstva životního, prostřednictvím Státního fondu životního prostředí České republiky z Národního programu Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy financovaného z Nástroje na podporu oživení a odolnosti. Cílem výzvy je zlepšit kompetence (znalosti a dovednosti) cílových skupin v environmentální oblasti a v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím realizace ekologických výukových programů pro děti, mládež a vzdělavatele zaměřených pouze na téma změny klimatu v souvislostech České republiky. Tento projekt bude realizován od podzimu roku 2023 v obou střediscích jako dvou a půl denní vzdělávací pobytové programy.

HOSPODAŘENÍ

K 31. 12. 2022 zaměstnávala organizace 22 pracovníků na hlavní pracovní poměr.

Organizace zaměstnala během roku celkem 19 pracovníků na základě dohody o provedení práce nebo dohody o provedení činnosti, kteří se podíleli na lektorování seminářů, exkurzí a pomocné práce při provozu středisek.

*Pracovníci zaměstnaní
k 31. 12. 2022.*

Zaměstnanci	
Ředitel	Ing. Martin Modrý, Ph.D.
Ekonom	Jaromíra Hanicová
Koordinačně administrativní pracovník	Lucie Kafková
Administrativně-ekonomický pracovník	Ing. Michaela Čížová
Lektoři ekologicko-výchovných výukových programů	Bc. Ladislav David, Jáčová Eliška, Mgr. Lenka Krčilová, Mgr. Lenka Kubíková, Mgr. Štěpánka Kvapilová, Mgr. Jana Modrá, Ing. Věra Sobotová, Bc. Eliška Svárovská
Programový pracovník - lektor	Mgr. Hana Nedbálková
Metodik pro vzdělávání	doc. PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.
Pracovník informačního centra	Bc. Tereza Janků
IT technik, asistent programů	Eduard Bílkovský
Provozní pracovníci	Andrea Bílkovská, Magdaléna Krčilová, Martina Sedlická, Petra Skrbková, Jana Tesárková, Christos Sidiropoulos

VÝNOSY

Položka	Výnosy v tis. Kč
Hlavní činnost celkem	11 977,08
Výnosy z prodeje služeb z toho:	2 968,25
- jednodenní výukové programy	603,16
- pobytové programy	401,92
- školení, semináře	109,85
- ostatní ekovýchovné akce	153,03
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00
Čerpání fondů	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	4,26
Úroky	0,00
Kurzové zisky	0,00
Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	9 004,57
- příspěvek - Liberecký kraj	7 800,91
- dotace - „včely“	1,48
- dotace - SFŽP ČR - výukové programy	250,00
- dotace - Město Turnov na DPČR	200,00
- dotace - SFŽP ČR - „Dobré otázky“	467,18
- dotace - MŠMT - Adaptační skupiny	285,00
Doplňková činnost celkem	4 246,04
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	0,00
Výnosy z prodeje služeb z toho:	3 653,44
- stravování	967,97
- ubytování	2 615,20
Výnosy z prodaného zboží	562,60
Ostatní výnosy z činnosti	0,00
Výnosy vybraných místn. vlád.instit. z transferů	30,00
VÝNOSY CELKEM	16 223,12

NÁKLADY

Položka	Náklady v tis. Kč
Hlavní činnost celkem	12 017,07
Spotřeba materiálu z toho:	1 049,37
- materiál ostatní	118,45
- materiál pro ekovýchovu	194,36
- kancelářské potřeby	35,43
- čisticí a úklidové prostředky	60,13
- pohonné hmoty (vozidla)	23,32
Spotřeba energie (elektrina, voda, plyn)	356,39
Opravy a udržování	27,96
Cestovné	84,57
Náklady na reprezentaci	14,97
Ostatní služby z toho:	969,09
- telefony, internet, poštovné, kopírování	73,74
- školení, semináře	103,85
- služby spojené s ekovýchovou	21,17
- služby Ekocentrum Oldřichov	262,22
- softwarové služby	113,39
- odborná pomoc	17,72
- revize	24,62
- pronájem pozemku	30,00
- pronájem areálu	60,00
Mzdové náklady	6 442,93
Zákonné sociální pojištění	2 196,14
Jiné sociální pojištění	33,79
Zákonné sociální náklady	320,24
Sílniční daň	0,00
Jiné daně a poplatky	2,54
Jiné pokuty a penále	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	286,69
Tvorba a zúčtování opravných položek	0,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	127,25
Ostatní náklady z činnosti z toho:	49,60
- pojistné	16,08
Kurzové ztráty	55,54
Doplňková činnost celkem	4 192,95
Spotřeba materiálu z toho:	658,36
- potraviny	397,18
Spotřeba energie (elektrina, voda, plyn)	126,34
Prodané zboží	409,88
Aktivace oběžného majetku	0,00
Opravy a udržování	71,15
Ostatní služby z toho:	604,63
- softwarové služby	27,19
- praní, mandlování	65,29
- služby Ekocentrum Oldřichov	159,93
Mzdové náklady	1 705,82
Zákonné sociální pojištění	423,48
Jiné sociální pojištění	7,02
Zákonné sociální náklady	25,54
Sílniční daň	0,00
Jiné daně a poplatky	0,46
Jiné pokuty a penále	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	27,68
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	129,67
Ostatní náklady z činnosti	2,92
NÁKLADY CELKEM	16 210,02

V ROCE 2022 NAŠI ČINNOST VÝZNAMNĚ PODPOŘILI

Liberecký kraj je zřizovatelem Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvkové organizace.

Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s. je celostátní síť organizací specializovaných na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu. Pro členská střediska je Pavučina organizací hájící jejich společné zájmy vůči orgánům veřejné správy, informující o vývoji a změnách v oblasti ekologické výchovy a zajišťující také společnou propagaci a finanční podporu. Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvková organizace je členem Pavučiny.

Projekt Střevličí vzdělávací programy 2021 spolufinancovaný z Národního programu Životní prostředí.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Projekt DOBRÉ OTÁZKY pro environmentální výchovu - vzdělávání pedagogů a lektorů

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

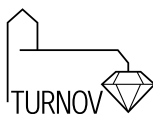
Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Adaptační skupiny pro děti cizince migrující z Ukrajiny 2022

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Dům přírody Českého ráje podporují:

DĚKUJEME